

การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
SCHOOL ADMINSTRATOR'S DECISION MAKING AND CURICULUM IN SCHOOL
UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹ศิริประภา อัคราภิชาติ Siraprapa Akkaraphichart

²นุชนรา รัตนศิริประภา Nuchnara Rattanasiraprapha

^{1, 2}มหาวิทยาลัยศิลปากร Silapakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Akkaraphichart_s@su.ac.th

Article Received: April 08, 2025. Revised: August 19, 2025. Accepted: August 21, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 206 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของการ์ดอน และการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาตามแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การค้นหาทางเลือก การวิเคราะห์สถานการณ์ การประเมินการตัดสินใจ การตัดสินใจ การกำหนดวัตถุประสงค์ และการประเมินทางเลือก ตามลำดับ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานและการเขียนรายงาน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ตามลำดับ 3) การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.871$)

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, การบริหารจัดการ, หลักสูตร

Abstract

This research was purposed to know 1) Decision of school administrators under the Kanchanaburi primary educational service office 1 2) Curriculum management in school under the Kanchanaburi primary educational service office 1 and 3) Relation between Decision of school administrators under the Kanchanaburi primary educational service area office 1. The samplings of this research were educational institution of educational institution under the Kanchanaburi primary educational service office 1 103 samplings, key performances were 2 per each educational institution consists of 1 of educational administrator and 1 teacher total 206. The research tool is questionnaire about decision making of educational administrators of Gordon, and curriculum administration follow by academic office and educational standards, the statistic are frequency, percentage, arithmetic middle, standard deviation and Pearson's correlation coefficient.

The result found that 1) Decision making of administrators of educational institution under the Kanchanaburi primary educational service office 1 overall and each aspect is at a high level arrange the arithmetic mean values from highest to lowest as follows searching for alternatives, situation analysis, decision evaluation, decision, setting objectives, and evaluating alternatives. 2) Curriculum administration of educational institution under the Kanchanaburi primary educational service office 1 overall and each aspect is at a high level arrange the arithmetic mean values from highest to lowest as follows planning for implementing the school curriculum, preparation of school curriculum, conclusion, operations and report writing, supervision, monitoring and evaluation, improving and developing the curriculum management process, implementation of curriculum management and preparation of educational institutions. 3) Decision making of administrators of educational institution under the Kanchanaburi primary educational service office 1 statistical significance as 0.01 at high level and correlation coefficient ($r_{xy} = 0.871$)

Keywords: Decision Making, Administration, Curriculum

บทนำ

สภาพการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลกในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่เริ่มมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้อยู่ได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้น สิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงคือการศึกษาที่พัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละคนที่มีความแตกต่างกันไป (ฐิยาพร กันตารณวัฒน์, 2565) การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงยิ่งสำคัญมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งสำหรับการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลและครัวเรือน ไปจนถึงองค์กรและสังคมโลกโดยรวมไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ หรือระดับโลก ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในรูปแบบของปรากฏการณ์ พฤติกรรม

สาเหตุและผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลง รวมถึงเชื่อมโยงระหว่างเหตุการณ์และปัจจัยขับเคลื่อนต่างๆ การสร้างองค์ความรู้และเครื่องมือในการทำความเข้าใจและจัดการกับอนาคต จึงเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกองค์กรและทุกสังคมที่ต้องการวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น (อภิวัฒน์ รัตนวราหะ, 2563) การบริหารองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรประเภทใด มีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตามต่างก็มีความเชื่อว่าทฤษฎีหลักการ และแนวคิดทางการบริหารมีความจำเป็นที่ผู้บริหารองค์กรหรือหัวหน้าหน่วยงานจะต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทขององค์กรนั้นๆ ถึงแม้ว่าองค์กรทุกประเภทจะมีองค์ประกอบที่เหมือนกัน ก็จริง แต่ก็มีความแตกต่างกันในส่วนของการพยากรณ์ทางการบริหาร โดยเฉพาะบุคลากรและเป้าประสงค์ขององค์กร ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรที่มีความแตกต่างไปจากองค์กรธุรกิจอื่น และมีเป้าประสงค์เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด (สงวน อินทร์รักษ์, 2566)

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง และชุมชนว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจะต้องออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมในส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงคุณภาพตามมาตรฐาน อันเป็นความคาดหวังที่กำหนดไว้ร่วมกันในการพัฒนาเยาวชนทุกคนในชาตินอกจากสถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมส่วนสำคัญดังกล่าวแล้วยังต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร และโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม (ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน, 2565) การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษามีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยภายในและภายนอกสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตร การนิเทศและกำกับติดตาม และการประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการบริหารจัดการหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนในระดับขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าในยุคปัจจุบัน (ประเวศ เวชชะ, 2561)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีจำนวน 135 แห่ง โดยดำเนินการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษา มุ่งหวังเป็นองค์กรที่จัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในการกำหนดทิศทางขององค์กร โดยผู้เข้าร่วมประชุมฯ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตัวแทนคณะกรรมการ ก.ต.ป.น ครู และบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรปวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาสและ

อุปสรรค) ได้ข้อเสนอแนะว่าให้แต่ละโรงเรียนเร่งกวาดล้างและติดตามในเรื่องคุณภาพของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ร่วมหาแนวทางในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการหลักสูตรที่ยังไม่ตอบสนองตามเป้าประสงค์ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ และในบางครั้งก็พบว่าผู้บริหารเองก็อาจมีการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ และยอมส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา นักเรียน หรือถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ก็ยอมทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ดี ไม่ราบรื่นได้ อีกทั้งครูผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง หรือนโยบายจากผู้บริหาร ดังนั้นการตัดสินใจสั่งการใดๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมา และคำนึงถึงความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนก่อนตัดสินใจสั่งการลงไป ผู้บริหารซึ่งถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแล ควบคุม กำกับ และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการทำงานในส่วนต่างๆ ของสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงปัญหาต่างๆ และเร่งหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข โดยการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและรอบคอบ เพื่อที่จะสามารถจัดปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง ถูกวิธี และสร้างการยอมรับให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1, 2561)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารไม่สามารถหลีกเลี่ยงบทบาทด้านการตัดสินใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 4 ฝ่าย ล้วนต้องเกิดการตัดสินใจทั้งสิ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อทราบการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบเริ่มตั้งแต่การศึกษาปัญหา การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สืบค้นจากตำราเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลในการจัดทำโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษากรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อเสนอขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัยซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วจึงนำไปทดลองใช้ โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการหาความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยขอหนังสือรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

จากสถานศึกษาต่างๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข ขอบกพร่อง เพื่อจัดพิมพ์รายงานผลการวิจัยที่สมบูรณ์เสนอต่อคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 135 แห่ง จำแนกเป็นโรงเรียนในอำเภอเมืองกาญจนบุรี จำนวน 50 แห่ง อำเภอท่าม่วง 40 แห่ง อำเภอด่านมะขามเตี้ย 26 แห่ง และอำเภอศรีสวัสดิ์ 19 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 103 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภทและจำแนกตามอำเภอ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่ง

3.2 ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของ Gordon (2002) ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การค้นหาทางเลือก 4) การประเมินทางเลือก 5) การตัดสินใจ 6) การประเมินการตัดสินใจ

3.3 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 4) การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร 5) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินงาน และการเขียนรายงาน 7) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) สร้างตามแนวคิดของการ์ดอน (Gordon) โดยวัดการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ (X_1) 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (X_2) 3) การค้นหาทางเลือก (X_3) 4) การประเมินทางเลือก (X_4) 5) การตัดสินใจ (X_5) 6) การประเมินการตัดสินใจ (X_6)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา (Y_{tot}) เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) สร้างตามแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (Y_1) 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (Y_2) 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร (Y_3) 4) การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร (Y_4) 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (Y_5) 6) การสรุปผลการดำเนินการและเขียนรายงาน (Y_6) 7) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร (Y_7)

5. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลกำหนดโครงสร้างตามความเหมาะสมเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยใช้เทคนิค IOC

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1974) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

6.1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ และร้อยละ

6.2 การวิเคราะห์การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาหามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (2006)

6.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) โดยนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการตัดสินใจของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

การตัดสินใจของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การวิเคราะห์สถานการณ์	4.48	0.39	มาก
2. การกำหนดวัตถุประสงค์	4.45	0.39	มาก
3. การค้นหาทางเลือก	4.48	0.37	มาก
4. การประเมินทางเลือก	4.44	0.30	มาก
5. การตัดสินใจ	4.47	0.35	มาก
6. การประเมินการตัดสินใจ	4.48	0.40	มาก
รวม	4.47	0.29	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การค้นหาทางเลือก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.37) การวิเคราะห์สถานการณ์ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.39) การประเมินการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.40) การตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.35) การกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.39) และการประเมินทางเลือก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.30) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.40 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.44	0.44	มาก
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.47	0.36	มาก
3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.47	0.33	มาก
4. การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร	4.44	0.26	มาก
5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.46	0.32	มาก
6. การสรุปผลการดำเนินงานและการเขียนรายงาน	4.47	0.40	มาก
7. การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	4.45	0.30	มาก
รวม	4.46	0.25	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.33) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.36) การสรุปผลการดำเนินงานและการเขียนรายงาน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.40) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.32) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.30) การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.26) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.44 มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y _{tot}
X ₁	.807**	.660**	.660**	.294**	.565**	.540**	.520**	.804**
X ₂	.566**	.933**	.666**	.258**	.406**	.505**	.643**	.780**
X ₃	.597**	.659**	.830**	.280**	.458**	.483**	.554**	.756**
X ₄	.611**	.577**	.614**	.330**	.431**	.427**	.464**	.677**
X ₅	.522**	.538**	.435**	.249**	.297**	.355**	.445**	.560**
X ₆	.472**	.535**	.566**	.233**	.357**	.392**	.413**	.582**
X _{tot}	.747**	.820**	.789**	.341**	.526**	.567**	.637**	.871**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.871$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา (Y₁ - Y₇) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกคู่ อยู่ในระดับปานกลางและสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .341 - .820 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (Y₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .820$) การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร (Y₃) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .789$) และการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (Y₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .747$) ตามลำดับ

พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน (X₁ - X₆) กับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทุกคู่ อยู่ในระดับปานกลางกับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .560 - .804 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ (X₁) กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .804$) การกำหนดวัตถุประสงค์ (X₂) กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .780$) การค้นหาทางเลือก (X₃) กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .756$) ตามลำดับ

หากพิจารณาการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน (X₁ - X₆) กับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษารายด้าน (Y₁ - Y₇) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับต่ำถึงสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .233 - .933 คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ (X₂) กับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (Y₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .933$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ การประเมินการตัดสินใจ (X₆) กับการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร (Y₄) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .233$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่รออภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการวางแผนการดำเนินงาน วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ และกำหนดให้มีการประเมิน ทบทวนการตัดสินใจกับผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และกำหนดระยะเวลาการประเมินชัดเจน ผู้บริหารมีการค้นคว้าหาวิธีการประเมินและทางเลือกที่หลากหลายและทันสมัยและมีการออกแบบเครื่องมือการประเมินที่ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นโอกาสและการคิดทบทวนครั้งสุดท้าย มีการปรับตัววัตถุประสงค์ และตรวจสอบทางเลือกให้แน่ชัด ผู้บริหารจึงตัดสินใจประเมินผลลัพธ์ที่เป็นไปได้เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการเชื่อมโยงข้อมูลและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เพราะการตัดสินใจต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ดังนั้นจึงต้องวางแผนให้รัดกุมเพื่อจะช่วยให้การปฏิบัติที่เกิดขึ้น ดังที่กอร์ดอน (Gordon) กล่าวว่า การตัดสินใจที่ดีได้แก่ คุณภาพของการตัดสินใจ การตัดสินใจได้ในเวลา การยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และความเหมาะสมด้านจริยธรรม เป็นตัวกำหนดคุณสมบัติที่ดีของการตัดสินใจ การตัดสินใจขององค์กรจะมีคุณภาพหากการตัดสินใจนั้นส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานได้ตีสมบูรณ์ เสร็จทันเวลา ทั้งนี้ การตัดสินใจที่มีคุณภาพสูงไม่จำเป็นจะต้องเป็นการตัดสินใจที่เหมาะสมที่สุด การตัดสินใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจหรือเป็นที่ยอมรับได้ภายใต้ข้อจำกัดเรื่องเวลา เงิน บุคคล ก็ถือว่าเพียงพอ ผู้บริหารต้องทำการตัดสินใจภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขเวลาที่เหมาะสม ในสถานการณ์ต่างๆ จะส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดปัญหาคับข้องใจไม่สบายใจ ดังนั้นแม้จะเป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุดแต่เมื่อทำการตัดสินใจซ้ำเกินไปก็จะทำให้การตัดสินใจนั้นด้อยค่าไปทันที ผู้บริหารต้องพัฒนาตารางเวลาที่เหมาะสมเพื่อทำการตัดสินใจหลักและการตัดสินใจย่อยอีกมากมายที่จะตามมา การตัดสินใจที่ดีจะมีผลต่อเมื่อผู้ได้รับผลจากการตัดสินใจเข้าใจในการตัดสินใจ ยอมรับ การตัดสินใจ และสามารถนำการตัดสินใจไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมทางจริยธรรม ผู้บริหารและผู้ทำการตัดสินใจอาจถูกประเมินการตัดสินใจโดยดูความเหมาะสมในแง่จริยธรรม ความเป็นไปได้ที่จะมีความขัดแย้งของผู้มีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นความขัดแย้งทางด้านค่านิยม บางกรณีก็เป็นกรณีมีความครอบคลุมทางกฎหมายไม่ชัดเจน ซึ่งมักจะทำให้เกิดทางสองแพร่งทางจริยธรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนิรัตน์ กมลพัฒนานันท์ (2561) ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิว ตาคม (2562) ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า “การบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและจุดเน้นของสถานศึกษา ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดบรรยากาศของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การจัดการเรียนรู้

ในชั้นเรียน นิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ด้วยการกำหนดปฏิทินในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการประเมินผลหลักสูตร แล้วนำไปปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ ของสถานศึกษา พัฒนาตนเองเกี่ยวกับแนวคิดทางการศึกษา แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไป ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ที่ระบุแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร และเตรียมความพร้อมในการใช้หลักสูตร พิจารณาดังงบประมาณ อาคารสถานที่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรอย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอน จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสม เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทและความพร้อมต่างกัน อีกทั้งความแตกต่างกันในด้านงบประมาณ ทรัพยากร สถานที่ และบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาก็มาจากพื้นฐานครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวางแผนในการบริหารจัดการหลักสูตรจึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องมีการติดตาม ดูแลคุณภาพการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและครบวงจร และนำผลจากการติดตาม กำกับดูแลคุณภาพนั้นมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร ปทุมไพโรจน์ (2566) ที่พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับธาริตา สกลภัทรสกุล (2567) ที่พบว่า สภาพและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจน นำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ตรงประเด็น มีการค้นหาทางเลือกใหม่ๆ และพัฒนาทางเลือกที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีการจัดการความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น บริหารจัดการสิ่งที่อาจจะก่อให้เกิดความล้มเหลว แล้วตัดสินใจเลือกทางเลือกที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด ประเมินผลก่อนการตัดสินใจครั้งสุดท้าย สอดคล้องกับคู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการที่มีเงื่อนไขว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการและตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลมากกว่าสามัญสำนึก และจำเป็นต้องรวบรวม จัดระบบ และใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ในการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ผู้บริหารมีอำนาจอย่างอิสระ ขณะเดียวกันก็รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของตนเองอย่างเต็มที่เช่นกัน จึงควรป้องกันข้อผิดพลาดเชิงกฎหมายและการตัดสินใจของตนเองอันจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาซึ่งเป็นกิจการสาธารณะที่มีผู้เกี่ยวข้องและได้รับผลจากการบริการจำนวนมาก โดยการบริหารและตัดสินใจด้วยความถูกต้องและก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการมากที่สุดมีการใช้องค์คณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับมณีนรัตน์ กมลพัฒนานันท์ (2561) ที่พบว่า การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้อยตามกัน และยังสอดคล้องกับนิเวศ (2562) ที่พบว่า การตัดสินใจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้อยตามกัน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากผลการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย

1. การตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาของ Gordon (2002) ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Analyze the Situation) หมายถึง ขั้นตอนการระบุปัญหาอย่างชัดเจนเพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือตัดสินใจในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยระบุข้อจำกัดของสถานการณ์นั้นและผลกระทบที่มีต่อการตัดสินใจ อีกทั้งเชื่อมโยงข้อมูลให้เกิดประโยชน์ ผู้บริหารควรทราบข้อมูลเฉพาะด้าน เช่น การเงิน เวลา พลังงาน และทรัพยากร ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ จะทำให้ผู้ตัดสินใจสามารถกำหนดปัญหาแท้จริงเพื่อตัดสินใจได้

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objectives) หมายถึง ขั้นตอนกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลในการตัดสินใจ และทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถมองอย่างรอบด้านในการแก้ไขปัญหา และลดความเสี่ยงที่จะเกิดความล้มเหลวให้น้อยลง การกำหนดกรอบของปัญหามีผลต่อการแก้ไขปัญหามากที่สุด ผู้ตัดสินใจจึงจำเป็นต้องตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างรอบคอบ เป็นที่ยอมรับ และความเหมาะสมทางด้านจริยธรรม

1.3 การค้นหาทางเลือก (Search for Alternatives) หมายถึง ผู้ตัดสินใจจะต้องพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือทางเลือกที่เป็นไปได้ อันจะทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยปราศจากการเกิดผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ บ่อยครั้งที่ผู้ตัดสินใจประเมินทางเลือกเร็วเกินไป มากกว่าจะพัฒนาทางเลือกที่หลากหลาย ทางเลือกที่มีความเป็นไปได้น้อยอาจจะนำมาสู่สิ่งที่ดีกว่า ผู้จัดการบางคนและพนักงานทั่วไปมักจะมองข้อมูลที่ตนมีอยู่ แต่กลับรวบรวมข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง หรือค้นหาข้อมูลซ้ำเกินไป ดังนั้นการตัดสินใจจึงควรเลือกแนวทางที่เหมาะสม

1.4 การประเมินทางเลือก (Evaluate Alternatives) หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ตัดสินใจดำเนินการประเมินแต่ละทางเลือกเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดี ก่อนอื่นผู้ตัดสินใจจะต้องระบุความเป็นไปได้ในแต่ละทางเลือก ซึ่งต้องพิจารณาถึงข้อแตกต่างด้านผลประโยชน์ ความเสี่ยง และผลเชิงลบที่อาจจะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือก ผู้ตัดสินใจมักจะเผชิญกับความขัดแย้งในสิ่งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของทางเลือกที่หลากหลาย ก่อนจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีที่สุด ผู้บริหารอาจจะประเมินทางเลือกโดยใช้วิธีการที่ไม่ซับซ้อน คือ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ หรือการวิเคราะห์การถดถอย เพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน และนำไปปรับปรุงคุณภาพการตัดสินใจให้ดีขึ้น และความเป็นไปได้อันที่จะสำเร็จผลพร้อมทั้งสรุปคะแนนแต่ละทางเลือกและจัดลำดับ อย่างไรก็ตามผู้ตัดสินใจมักใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการประเมินทางเลือกมากกว่า โดยอาศัยเหตุผลและประสบการณ์ของตน และเลือกแนวทางที่ดีที่สุด

1.5 การตัดสินใจ (Make the Decision) หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้ตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยไม่มีข้อจำกัด จะสังเกตได้ว่าบางครั้งผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ยอมรับได้

ซึ่งไม่ใช่การตัดสินใจที่ดีที่สุด เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง และในบางครั้งผู้ตัดสินใจต้องรับผิดชอบกับทางเลือกที่ล้มเหลวนั้น โดยไม่สามารถระงับสิ่งใดได้ ผู้บริหารอาจจะต้องรับผิดชอบต่อตัดสินใจนั้นมากกว่าสำหรับข้อผิดพลาดของเขา และอาจจะต้องรับผิดชอบมากขึ้นหากเชื่อว่าประสิทธิผลที่ต่ำนั้นสะท้อนถึงความสามารถของพวกเขา ซึ่งการปฏิบัติงานเพื่อส่วนรวมย่อมต้องรับผิดชอบมากกว่างานส่วนตัว

1.6 การประเมินการตัดสินใจ (Evaluate the Decision) หมายถึง ขั้นตอนก่อนการตัดสินใจครั้งสุดท้ายผู้บริหารหรือผู้ตัดสินใจควรทบทวนการตัดสินใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นโอกาสและการคิดทบทวนครั้งสุดท้าย มีการปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตรวจสอบทางเลือกให้แน่ชัด ผู้ตัดสินใจอาจจะประเมินผลลัพธ์ที่เป็นไปได้เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การบริหารจัดการหลักสูตรตามแนวคิดและทฤษฎีการบริหารหลักสูตรของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ประกอบด้วย

2.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนัก จัดประชุมชี้แจงและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อีกทั้งสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และได้มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งกรรมการบริหารหลักสูตร มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย

2.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในฝ่ายต่างๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวิเคราะห์หลักสูตรต้องให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและสังคม มีการจัดงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา มีการนำภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม

2.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมการหรือ วางแผนในการจัดสรรงบประมาณ อาคารสถานที่มีวัสดุอุปกรณ์ บุคลากร การจัดหาหรือ เลิกใช้ หรือมีการจัดทำสื่อและพัฒนาสื่ออย่างพอเพียง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ วางแผนด้านการวิจัย การวัดและประเมินผล อีกทั้งผู้บริหารรวมถึงครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4 การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนงาน ตามมาตรฐานและเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนที่ถูกต้อง จัดครูและบุคลากรเข้าสอนตรงตามความรู้ความสามารถลักษณะงานที่ปฏิบัติ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดทำแผนงาน โครงการนิเทศ กำกับ ติดตาม พร้อมทั้งการประเมินผล การใช้หลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จ จัดนิเทศภายในอย่างกัลยาณมิตรด้วยบรรยากาศของความร่วมมือแบบประชาธิปไตย ประเมินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีการจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลพร้อมนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนา

2.6 การสรุปผลการดำเนินงานและการเขียนรายงาน หมายถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การบันทึกและสรุปผล การจัดทำรายงาน การเผยแพร่ผลของการดำเนินงานด้านการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษานั้น ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบและจัดทำบันทึกการเผยแพร่ รับฟังข้อมูลย้อนกลับ

2.7 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาได้นำข้อมูลย้อนกลับและผลของการประเมินนั้นมาใช้ประกอบในการตัดสินใจมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยสรุปองค์ความรู้การวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาให้ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างครบถ้วน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะความเป็นผู้นำ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
- 2.2 ควรศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
- 2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร ปทุมไพโรจน์. (2566). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 2. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 9(2), 362-74.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2565). การพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฐิยาพร กันตารณวัฒน์. (2565). จิตวิทยาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มินิเซอริส ซัพพลาย.
- ธาริดา สกลภัทรสกุล. (2567). สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. วารสารสมาคม พันธนาวิชาชีพอการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สบพท.), 6(2), 92 – 102.
- นิว ตาคม. (2562). การตัดสินใจกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 440-451.
- ประเวศ เวชชะ. (2561). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงราย: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มณีนรัตน์ กมลพัฒนานันท์. (2561). การตัดสินใจของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 8(2), 67-79.
- สงวน อินทร์รักษ์. (2566). ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2561). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา กลุ่ม นโยบายและแผน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2566. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566. กาญจนบุรี: พรสวรรค์การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2566). รายงานการประชุมคณะกรรมการ ติดตาม ประเมินผลการศึกษาและนิเทศทางการศึกษา ครั้งที่ 1/2566. กาญจนบุรี: สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. (2563). อนาคตศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ลีออคอินดิไชน์เวิร์ค.

- Lee J. Cronbach. (1974). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper and Row Publisher.
- John W. Best and James V. Kahn. (2006). *Research in Education* 10 ed. Boston: A&B Pearson.
- Judith R. Gordon. (2002). *Organizational Behavior: A Diagnostic Approach*. 7th. New Jersey: Prentice – Hall, Inc.